

[A. Svensson.]

burde imødekomme det tyske Krav om adskilte Skolekommissioner. Man har undertiden villet indgive den offentlige Mening den Forestilling, at særlige tyske Skolekommissioner er en urimelig Hensyntagen til det tyske Mindretal. Selvfølgelig er der Tale om en Imødekommen overfor det tyske Mindretal, men det er en Imødekommen, der paaviselig ogsaa er i dansk Interesse, for lad os endelig huske, hvorledes Forholdene ligger nede hos os. De sønderjydske Skolekommissioner vælges af de kommunale Vælgere ved Forholdstalsvalg indenfor hvert enkelt Skoledistrikt i Sognet. Følgen heraf er, at mange Steder langs med Grænsen er der Skolekommissioner med tysk Flertal — saa vidt jeg husker, er der for Tiden 13, hvor de tysksindede har Flertal. Men det vil altsaa sige, saa mærkeligt det end lyder, at i Nordslesvig lever der ikke alene et tysk Mindretal under dansk Styre, der lever ogsaa længst mod Syd, hvor Danskheden er svagest, skolemæssigt set, et dansk Mindretal under tysk eller delvis tysk Styre. Vice-skoledirektør Svane skrev derfor meget rigtigt i en Artikel om Skoleforholdene ved vor Grænse i „Berlingske Tidende“s Skoletillæg for 14. April 1928 følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse gerne vil citere:

„I de Skoleomraader, hvor Tyskerne i Kraft af Valget har haft Flertal, har de raadet, og Danskerne har maattet ty til Bestemmelserne for Mindretallet“.

Nu er de Danske i en saadan Skolekommission selvfølgelig ikke uden videre udleverede til det tyske Flertal, saa lidt som de tysksindede er det til det danske Flertal; der er Amtsskoleledere, og til syvende og sidst er der Ministeriet. Desuden er det efterhaanden blevet Praksis, at i Mindretallenes Skoleanliggende skal saa vidt muligt Mindretalsrepræsentanternes Indstilling lægges til Grund for de mere betydende Afgørelser. Trods dette er det en Kendsgerning, at de blandede, det vil sige dansk-tyske Skolekommissioner, føles af mange som højst utilfredsstillende, og det gælder ikke blot Tyskerne, det gælder ogsaa de Danske, hvor de er i Mindretal. For mig er og bliver dette, at danske Skoler skal arbejde som Mindretalsskoler under Mindretalskaar i et dansk Land, en Meningsløshed. Denne Tilstand afhjælpes kun ved, at der indføres særlige tyske Skolekommissioner, saa har nemlig enhver sit. En saadan Ordning vilde begge Parter, den danske Del af Befolkningen saavel som den tysksindede, være overmaade vel tjent med.

Men som sagt, Øjeblikket er psykologisk ugunstigt for en saadan Forandring, det kommer vi ikke udenom, og det er da Aarsagen til, at vi ogsaa paa det Punkt stemmer for Loven, som den foreligger.

Jeg vil endnu nævne en tredje Ting ved den sønderjydske Skolelov, som vi ikke synes om. Det er Amtsskoleledere, bureaukratiske Tilsnit og Amtsskolekonsulenternes alt for dominerende Stilling i de sønderjydske Landsdele. Amtsskoleledere bestaar af 3 Medlemmer, Amtmanden, der er Formand, Amtsskolekonsulenten, der er Sekretær, og et valgt Medlem. Dette tredje Medlem er baade Amtmanden og Amtsskolekonsulenten med til at vælge, og de er saaledes stærkt medbestemmende med Hensyn til, hvem de vil have siddende ved Siden af sig i Amtsskoleledere. I Forslag til Lov om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn for det øvrige Land, som jo ogsaa er til Behandling her i Dag, er Sættelsen en helt anden. Der er Skoleledere noget for sig, og Amtsskolekonsulenten er dens pædagogiske Raadgiver. Jeg synes, det vilde være rimeligt, om Amtsskolekonsulenten indtog en lignende Stilling i de sønderjydske Landsdele, og det var, saa vidt jeg ved, ogsaa oprindeligt Meningen med Amtsskolekonsulentembedet.

Jeg skal derefter gaa over til kort at omtale de Ændringer i den nye Lov, som har nogen Betydning. Det drejer sig først om § 21, hvor der er Tale om Forudsætningerne for at kunne oprette tyske offentlige Skoler. I denne Paragraf siges, at først skal Kravet rejses, og hertil forlanges mindst 10 pCt. af Vælgerne i Skoledistriktet, der har Forældremyndighed over Børn under 14 Aar. Denne Bestemmelse er overført fra den gamle til den nye Lov. Endvidere siges i Paragraffen, at dernæst skal Kravets Berettigelse dokumenteres ved en Afstemning. Hertil forlangtes hidtil 20 pCt. af de Vælgere, der har Forældremyndighed samt repræsenterer mindst 10 skolepligtige Børn. De 20 pCt. er overført fra den gamle Lov til den nye, de 10 Børn ligesaa. Men der er sket den Forskydning, at ved Afstemningen skal herefter alle Vælgere kunne deltage, ogsaa de, der ikke har Forældremyndighed over Børn under 14 Aar. Man kan vel nærmest karakterisere den nye Bestemmelse saaledes, at den forudsætter et konstant Mindretal paa Stedet som Basis for den nye Skole, der eventuelt skal oprettes. Jeg finder ikke, der er Grund til at gøre Indvending mod en saadan Ændring.

Endelig er der § 23, hvorefter Staten